

Introduktion

Introduktion til undervisningsforløbet "Ordheltene fra Ordskov" til brug i faget Dansk, rettet mod ordblinde, læsesvage og nye læsere, på 1. – 5. klasses niveau.

Velkommen til dette undervisningsforløb, udviklet af Progression Park, med støtte af Lærerstandens Brandforsikring. Undervisningsforløbet bygger på den viden og de erfaringer vi har gjort os, under udviklingen af det digitale læremiddel Ordheltene, til samme målgruppe.

Undervisningsforløbet benytter sig af det samme univers som Ordheltene, til at rammesætte en række forskningsbaserede læsestrategier (PHAST-systemet, kendt i Danmark fra VAKS).

Undervisningsforløbet kan bruges både for sig selv, eller sammen med Ordheltene. Her anbefaler vi at eleverne bruger høretelefoner, da bogstaver og ord udtales i læremidlet.

I undervisningsforløbet er angivet hvilke øvelser fra Ordheltene, det vil være relevant for eleverne at supplere med. Du kan læse mere om læremidlet her: <https://ordheltene.dk/>.

I dokumentet "Det læseteoretiske fundament for Ordheltene fra Ordskov" findes en grundig læsefaglig redegørelse for tilgangen til designet af undervisningsforløbet.

Designet for oplevelsen af fællesskab

Fællesskab er en kraftig motiverende faktor - særligt i minoritetsgrupper som ordblinde, der kan opleve stigmatisering og mindreværd i den daglige skolegang. Derfor sigter designet mod at etablere og styrke selvværd og fællesskab i holdet af elever, blandt andet ved at børnene arbejder sammen med og hjælper andre læsesvage elever, på vejen mod løsningerne af opgaverne.

Vi ser fællesskabet som et potentiale, ikke bare for at styrke deres indlæring, men også deres selvidentitet og sociale kompetence.

Ordheltene fra Ordskov er udviklet af Progression Park.

Alt materiale i Ordheltene fra Ordskov er Copyright Progression Park.

Gennemgang af undervisningsforløbet

Undervisningsforløbet indeholder i alt 18 lektioner á 45 minutter, baseret på 3 forskningsbaserede læsestrategier fra det canadiske PHAST system (kendt i Danmark som VAKS – det mest udbredte læselæringsystem til ordblinde i Danmark). De udvalgte strategier er Sounding Out, Rhyming og Vowel Alert (i VAKS: Lyd for lyd, Rim og Vokalalarm).

Materialet er designet således at du kan afvikle alle 18 lektioner i rækkefølge, eller du kan udvælge de lektioner der er mest relevante for dine elever. På den måde imødekommes behovet for at kunne skræddersy undervisningsforløbet til eleverne, da der ofte er stor forskel på kompetencerne fra en elevgruppe til en anden. Du kan se en oversigt over indholdet af lektionerne længere nede i dette dokument.

Materialet anvender en kombination af korte ramme-historier (introduktionsnarrativer) der læses højt for eleverne, og spil-baserede øvelser, til at engagere eleverne i læringssituationen.

Som med alt andet undervisningsmateriale, kan det være fordelagtigt at justere materialet ift. dine aktuelle elever. Undervisningsforløbet er designet med klare instruktioner, så du kan afvikle det trin for trin, men hvis du fx synes at en opgave skal udelades eller ændres, eller at eleverne roses for meget eller for lidt, er du meget velkommen til at ændre og tilpasse det efter behov.

Undervisningsforløbets introduktionsnarrativer

Som ramme for elevernes aktiviteter i undervisningsforløbet, er der skrevet en række små historier, der har til formål at etablere universet, give følelsesmæssig relevans til opgaverne, og generelt engagere eleverne. Disse introduktionsnarrativer er skrevet så de hænger sammen, uanset hvilke lektioner fra undervisningsforløbet der udvælges til eleverne. For at muliggøre dette er narrativerne delt ind i tre niveauer:

- "Introduktionsnarrativ til undervisningsforløbet" fungerer som ramme for hele undervisningsforløbet, og læses op i starten af den første lektion i undervisningsforløbet. Dette findes i dokumentet "Introduktionsnarrativer".
- "Introduktionsnarrativ til Lydmesteren / Rimfeen / Vokaldetektiven" fungerer som introduktion til den pågældende ordhelt, og læses op i starten af den første lektion med helten. Disse findes også i dokumentet "Introduktionsnarrativer".
- Endelig er der et "Introduktionsnarrativ" til hver lektion, der læses højt i starten af lektionen. Disse findes i starten af hver lektion.

Det vil sige at i starten af den allerførste lektion eleverne har, læses først introduktionsnarrativet til undervisningsforløbet, så læses introduktionsnarrativet til den pågældende ordhelt, og endelig læses introduktionsnarrativet til lektionen.

På denne måde danner narrativerne en samlet historie, uanset hvilke lektioner der udvælges til eleverne.

Lektionernes struktur

Alle lektioner følger denne faste struktur:

1. **Forberedelse:** beskrivelse af det materiale som skal anvendes til den pågældende lektion, og hvad der skal gøres med det. Typisk vil det være grafisk materiale der skal printes, eventuelt klippes ud, og lamineres. Dette materiale finder du i folderen "Opgaveark", under hver lektion.
2. **Noter fra forrige lektion:** her opsummeres hvad eleverne lærte i sidste lektion, på baggrund af de noter som blev skrevet ned i slutningen af sidste lektion.
3. **Introduktionsnarrativ:** en kort historie, der fungerer som ramme for den pågældende lektion.
4. **Læsefaglig introduktion:** her forklares lektionens læsefaglige fokus for eleverne, som overgang mellem introduktionsnarrativet og den efterfølgende Fælles øvelse.
5. **Fællesøvelse:** en eller flere øvelser hvor eleverne i fællesskab arbejder med den læsefaglige problematik i lektionen.
6. **Fordybelse:** her løser eleverne opgaver, enten hver for sig eller i par.
7. **Refleksion:** her reflekteres i fællesskab over hvad eleverne har arbejdet med i dagens lektion.
8. **Afsluttende øvesætning:** lektionen sluttet af med at læse sætninger op som indeholder ord fra lektionen. De farvede ord, er ord fra lektionen. Disse øvesætninger kan desuden fungere som evalueringsværktøj, ift. om børnene bruger strategierne.

I hver lektion er anvendt 3 formateringer:

Almindelig tekst er instruktion til dig, i afviklingen af lektionen.

Tekst i kursiv læses højt for eleverne.

Tekst flankeret af en farvet stribe er oplæg til samtale med eleverne

Undervisningsforløbets struktur

Lektionerne er designet til at følge en bestemt progression, der følger de forskningsbaserede læsestrategier. Underviseren kan stadig udvælge de lektioner som er mest relevante for den aktuelle gruppe elever, men vi anbefaler at de udvalgte lektioner afvikles i den beskrevne rækkefølge. Herved understøttes udviklingen af elevernes læsevner mest effektivt.

Lydmesteren med fokus på lydrette ord

Lektion 1	Vokaler, konsonanter og lydrette ord med én stavelse (v, k, vk, kv)
Lektion 2	Lydrette ord med to og tre stavelser (kvkv, kvkvkv)
Lektion 3	Lydrette ord, hvor en konsonant eller vokal tilføjes ord med kv(vkv, kvk, kvv)
Lektion 4	Lydrette ord med a (vkæ, kvkæ, kvkvkæ)
Lektion 5	Lydrette ord med to konsonanter og a (vkk/kvkk/vkkæ/kvkkæ)
Lektion 6	Lydrette ord med to konsonanter i forlyd, inkl. a (kkv/ kvk/ kvkæ)
Lektion 7	Lydrette ord med to konsonanter i forlyd og ud-/midterlyd, inkl. a (kkvkk/kkvkkæ)
Lektion 8	Lydrette ord med tre konsonanter i forlyd og ud-/midterlyd, inkl. a (kkkv/kkkvkæ/kvkkk/kvkkkæ)

Rimfeen med fokus på lydrette rimord

Lektion 9	Lydrette rimord med én stavelse og én konsonant i forstavelse (rimdelene /ed/, /yd, /ød)
Lektion 10	Lydrette rimord med én stavelse og én konsonant i forstavelse (rimdelene /år, /yr, /ær, /ur)
Lektion 11	Lydrette rimord med én stavelse og én konsonant i forstavelse (rimdelene /ag, /yg, /ig, /ug)

Vokaldetektiven med fokus på ikke-lydrette ord (vokalglidning)

Lektion 12	Ikke-lydrette ord (y-ø) med én-to konsonanter i forlyd
Lektion 13	Ikke-lydrette ord (i-e, e-æ) med én-to konsonanter i forlyd
Lektion 14	Ikke-lydrette ord med (u-o, o-å) med én-to konsonanter i forlyd
Lektion 15	Fokus for denne lektion er opsamling

Rimfeen med fokus på ikke-lydrette rimord

Lektion 16	Ikke-Lydrette rimord med én stavelse og en-to konsonanter i forlyd (rimdelene /ind, /old, /und/)
Lektion 17	Ikke-Lydrette rimord med én stavelse og én konsonant i forlyd (/ink, /ank, /ang)
Lektion 18	Ikke-Lydrette rimord med én stavelse og én konsonant i forlyd (/ot, /ej, /em, /øje)